

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-237/20

**Federatie Nederlandse Vakbeweging
przeciwko
Heiploeg Seafood International BV
i
Heitrans International BV**

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Hoge Raad der Nederlanden (sąd najwyższy Niderlandów)]

Wyrok Trybunału (trzecia izba) z dnia 28 kwietnia 2022 r.

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 2001/23/WE – Artykuły 3–5 –
Przejęcia przedsiębiorstw – Ochrona praw pracowniczych – Wyjątki –
Postępowanie upadłościowe – „Pre-pack” – Przetwanie przedsiębiorstwa – Przejęcie (części)
przedsiębiorstwa w wyniku ogłoszenia upadłości poprzedzonego procedurą pre-packu

1. *Polityka społeczna – Zbliżanie ustawodawstw – Przejęcia przedsiębiorstw – Ochrona praw pracowniczych – Dyrektywa 2001/23 – Wyjątki – Przejęcie przedsiębiorstwa w wyniku ogłoszenia upadłości poprzedzonego procedurą pre-packu – Pre-pack mający na celu umożliwienie w postępowaniu upadłościowym likwidacji działającego przedsiębiorstwa, aby jak najlepiej zaspokoić wierzycieli i w miarę możliwości utrzymać zatrudnienie – Objęcie zakresem stosowania – Warunek (dyrektywa Rady 2001/23, art. 3, 4, art. 5 ust. 1, 2)*

(zob. pkt 47, 49–55; pkt 1 sentencji)

2. *Polityka społeczna – Zbliżanie ustawodawstw – Przejęcia przedsiębiorstw – Ochrona praw pracowniczych – Dyrektywa 2001/23 – Wyjątki – Przejęcie przedsiębiorstwa w wyniku ogłoszenia upadłości poprzedzonego procedurą pre-packu – Procedura pre-packu przeprowadzona przez potencjalnego syndyka, znajdującego się pod kontrolą potencjalnego sędziego-komisarza, powołanych przez właściwy sąd – Zawarcie i wykonanie umowy o przejęcie po ogłoszeniu upadłości mającej na celu likwidację aktywów zbywającego – Objęcie zakresem stosowania – Warunek – Czas, który upłynął między wszczęciem postępowania upadłościowego a podpisaniem umowy – Brak wpływu (dyrektywa Rady 2001/23, art. 3, 4, art. 5 ust. 1)*

(zob. pkt 62–66; pkt 2 sentencji)

Streszczenie

Upadłość przedsiębiorstwa i prawa pracownicze: w przypadku przejęcia aktywów w ramach procedury pre-packu przejmujący ma prawo odstąpić od ochrony praw pracowniczych, jeżeli procedura ta jest uregulowana przepisami ustawowymi lub wykonawczymi.

Grupa Heiploeg (zwana dalej „dawną Heiploeg”) składała się z kilku spółek, które prowadziły działalność w zakresie handlu hurtowego ryb i owoców morza. W latach 2011 i 2012 dawna Heiploeg poniosła znaczne straty finansowe, a w 2013 r. na cztery z jej spółek nałożono grzywnę w wysokości 27 mln EUR za uczestnictwo w kartelu. Ponieważ żaden bank nie zgodził się sfinansować tej grzywny, wszczęto procedurę pre-packu.

W prawie niderlandzkim procedura pre-packu jest praktyką wynikającą z orzecznictwa, której celem jest umożliwienie w trakcie postępowania upadłościowego likwidacji przedsiębiorstwa, którego działalność została utrzymana (going concern), aby uzyskać jak najlepsze zaspokojenie wierzycieli i zachować jak najwyższy poziom zatrudnienia. Organizowane w ramach tej procedury transakcje sprzedaży całości lub części przedsiębiorstwa są przygotowywane przez „potencjalnego syndyka”, którego zadanie określa właściwy wyznaczający go sąd, oraz na podstawie wskazówek udzielonych przez ten sąd lub przez „potencjalnego sędziego-komisarza” wyznaczonego w tym celu przez ten sam sąd i pod którego kontrolą został on umieszczony. W przypadku późniejszego postępowania upadłościowego sąd ten kontroluje, czy osoby te zastosowały się do wszystkich udzielonych im wskazówek, a jeśli nie, wyznacza inne osoby jako syndyka i sędziego-komisarza w chwili ogłoszenia upadłości.

W tym kontekście w styczniu 2014 r., na wniosek dawnej Heiploeg, właściwy sąd wyznaczył dwóch „potencjalnych syndyków” i „potencjalnego sędziego-komisarza”. W tym samym miesiącu ogłoszono upadłość dawnej Heiploeg, a te same osoby zostały wyznaczone, odpowiednio, w charakterze syndyków i sędziego-komisarza.

Dwie spółki niderlandzkie (zwane dalej „nową Heiploeg”), wpisane do rejestru handlowego w dniu 21 stycznia 2014 r., przejęły przeważającą część działalności gospodarczej dawnej Heiploeg na podstawie umowy o przejęcie aktywów. Zgodnie z tą umową nowa Heiploeg przejęła umowy o pracę około dwóch trzecich pracowników dawnej Heiploeg, aby wykonywali oni tę samą pracę, jednak na mniej korzystnych warunkach.

Federatie Nederlandse Vakbeweging (niderlandzka federacja związków zawodowych, zwana dalej „FNV”) wniosła apelację od wyroku ogłaszającego upadłość dawnej Heiploeg. Apelacja ta została oddalona na tej podstawie, że upadłość ta stała się nieunikniona, a tym samym odstąpienie od ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw miało zastosowanie w niniejszej sprawie. W konsekwencji nowa Heiploeg nie była związana warunkami pracy i zatrudnienia obowiązującymi przed przejęciem.

Zgodnie z dyrektywą 2001/23¹, która ma na celu ochronę pracowników, w szczególności poprzez zapewnienie ochrony ich praw w przypadku przejęcia przedsiębiorstwa, aby odstępstwo to mogło mieć zastosowanie, muszą zostać spełnione trzy przesłanki: wobec zbywającego powinno być prowadzone postępowanie upadłościowe lub inne podobne postępowanie, postępowanie to powinno zostać wszczęte w celu likwidacji jego aktywów i musi ono znajdować się pod nadzorem właściwego organu publicznego (lub syndyka upoważnionego przez taki organ).

FNV wniosła skargę kasacyjną do Hoge Raad der Nederlanden (sądu najwyższego Niderlandów) twierdząc, że przeciwnie, odstępstwo to nie ma zastosowania w przypadku procedury pre-packu i że z tego względu warunki pracy przejętych pracowników powinny zostać zachowane.

Trybunał, do którego ten sąd zwrócił się w trybie prejudycjalnym, orzekł, że w przypadku przejęcia przygotowanego w ramach procedury pre-packu, takiej jak w niniejszej sprawie, i pod warunkiem że taka procedura jest regulowana przepisami ustawowymi lub wykonawczymi, przejmujący ma co do zasady prawo do odstąpienia od ochrony praw pracowniczych².

Ocena Trybunału

Po pierwsze, Trybunał wskazał w odniesieniu do warunku dotyczącego wszczęcia postępowania upadłościowego lub innego podobnego postępowania w celu likwidacji aktywów zbywającego³, że w niniejszej sprawie niewypłacalność zbywającego była nieunikniona, a zarówno postępowanie upadłościowe, jak i poprzedzająca je procedura pre-packu dotyczyły likwidacji aktywów zbywającego, która została orzeczona. Przejęcie przedsiębiorstwa nastąpiło ponadto w toku tego postępowania upadłościowego.

Celem odstępstwa od ochrony praw pracowniczych jest uniknięcie poważnego ryzyka obniżenia wartości zbywanego przedsiębiorstwa lub warunków życia i pracy pracowników, podczas gdy celem procedury pre-packu, po której następuje postępowanie upadłościowe, jest uzyskanie możliwie najwyższej spłaty dla wszystkich wierzycieli i w miarę możliwości utrzymanie zatrudnienia. Trybunał dodał, że skorzystanie z procedury pre-packu w celu likwidacji spółki polega na zwiększeniu szans zaspokojenia wierzycieli. W konsekwencji procedurę pre-packu i postępowanie upadłościowe, rozpatrywane łącznie, można uznać za mające na celu likwidację przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 5 ust. 1 dyrektywy 2011/23, pod warunkiem że taka procedura pre-packu jest regulowana przepisami ustawowymi lub wykonawczymi w celu spełnienia wymogu pewności prawa.

Po drugie, Trybunał stwierdził, że procedurę pre-packu rozpatrywaną w postępowaniu głównym można uznać za prowadzoną pod nadzorem właściwego organu publicznego, czego wymaga art. 5 dyrektywy 2011/23, pod warunkiem że taka procedura pre-packu jest regulowana przepisami ustawowymi lub wykonawczymi. „Potencjalny syndyk” i „potencjalny sędzia-komisarz” są bowiem wyznaczani przez właściwy do prowadzenia procedury pre-packu

¹ Dyrektywa Rady 2001/23/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów (Dz.U. 2001, L 82, s. 16, zwana dalej „dyrektywą 2001/23”), art. 5 ust. 1.

² Są to prawa przewidziane w art. 3 i 4 dyrektywy 2001/23. Artykuł 3 ust. 1 akapit pierwszy tej dyrektywy dotyczy przejęcia praw i obowiązków wynikających z umów o pracę lub stosunków pracy wiążących zbywającego z przejmującym, podczas gdy art. 4 ust. 1 akapit pierwszy zakazuje zwolnienia pracowników z samej przyczyny przejęcia.

³ W tym względzie Trybunał dokonał rozróżnienia między sporną procedurą pre-packu a procedurą będącą przedmiotem sprawy, w której zapadł wyrok z dnia 22 czerwca 2017 r., Federatie Nederlandse Vakvereniging i in. (C-126/16, EU:C:2017:489), wskazując, że ta ostatnia nie obejmowała likwidacji danego przedsiębiorstwa.

sąd, który określa ich funkcje i przystępuje, podczas późniejszego wszczęcia postępowania upadłościowego, do kontroli ich wykonywania, decydując się na wyznaczenie bądź nie, w charakterze syndyka i sędziego-komisarza postępowania upadłościowego, tych samych osób.

Ponadto przejęcie przygotowane w toku procedury pre-packu następuje dopiero po wszczęciu postępowania upadłościowego, a syndyk i sędzia-komisarz mogą odmówić dokonania tego przejęcia, jeżeli uznają, że jest ono sprzeczne z interesem wierzycieli zbywającego. Ponadto „potencjalny syndyk” nie tylko musi rozliczyć się ze swojego zarządzania fazą przygotowawczą w sprawozdaniu z upadłości, ale może również zostać pociągnięty do odpowiedzialności na tych samych warunkach, co syndyk masy upadłości.